

2016 г.

РЕЗЮМЕ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ КИРКОВО – ЗЛАТОГРАД за периода 2016 – 2020 г.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на „Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“ Програма за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА КИРКОВО - ЗЛАТОГРАД

1. Описание на МИГ:

Територията на МИГ Кирково - Златоград обхваща територията на две общини – Кирково и Златоград с всички 84 населени места – 1 град и 83 села. Урбанистичната структура на община Кирково включва общинския център с. Кирково и още 72 села. На територията на МИГ има само един град – град Златоград. Структурата на община Златоград е съставена от центъра на общината – гр. Златоград и 10 села.

Местоположение: Територията на МИГ Кирково – Златоград се намира в Южен централен район (NUTS 2). Двете общини, обхванати от местната инициативна група се намират в административните граници на две различни области – Кърджали и Смолян, като двете общини имат обща териториална граница. МИГ има ключовото географско положение и трансграничното им значение - на територия на двете общини са разположени ГКПП Златоград-Ксанти и Маказа – пресечни точки между Република България и Република Гърция, което представлява изключителен потенциал за устойчиво икономическо развитие, чрез по-лесното достигане на бизнеса до чужди пазари и нарастване на туристическия поток.

Релеф и хидрография: Релефът на община Кирково е равнинно-хълмист до хълмисто-предпланински. В границите на общината попадат северните склонове на Източнородопските ридове – Мъгленик и Гюмюрджински Снежник. Община Златоград е с ясно изразен масивен нископланински и среднопланински релеф, с хълмист облик, разчленен от широки долини, в които се редуват проломни стеснения. Теренът е силно пресечен, което се обуславя от добре развитата и гъста хидрографска мрежа. През територията на МИГ Кирково - Златоград преминава р. Върбица, реката с най-голям модул на оттока в България, с обща дължина 98,1 км и с водосборна площ 1202,8 км². На територията на община Златоград най-значимото находище на гореща минерална вода е в землището на с. Ерма река. Геотермалното находище Ерма река е уникално и перспективно енергийно и балнеоложко находище в България.

Населението на МИГ към 31.12.2014 е 33 006 души, като бележи тенденция на намаление.– в периода 2012 – 2014 населението намалява с 4,68 % или с 606 души, основно в община Златоград. Процентът на намаление за всяка от двете общини по отделно през 2014 г. в сравнение с 2012 г. е съответно 0,22 % за община Кирково и 4,65 % за община Златоград. Коефициентът на *естественият прираст* в края на 2014 г. съответно е отрицателен и в двете общини, като в община Кирково той е – 6,15 ‰, а в община Златоград -7,1‰. За разлика от естествения, *механичният прираст* на територията на МИГ Кирково - Златоград е положителен през 2014 г., което се дължи на неговата положителна стойност в община Кирково. В община Златоград механичният прираст за периода 2012-2014 г. е отрицателен, като миграционните процеси се ускоряват. Към 31.12.2015 година регистрираните безработни лица на територията на МИГ са 2 785 души (за Златоград 996, за Кирково – 1819).

Равнището на безработицата и в двете общини намалява през 2015 г., в сравнение с 2014 г., но в община Кирково то е значително по-високо от равнището в община Златоград и повече от два пъти по високо от средното за страната през всяка от разглежданите години. Перспективите за разкриване на нови работни места са свързани предимно с инвестиции в малък и среден бизнес в областта на индустрията, леката промишленост и услугите. Липсата на образование е фактор който създава значителни трудности при реализация на

безработните с оглед изискванията на работодателите при наемането на персонал. Налице е тенденция за устойчиво *високи нива на безработица* сред лицата с основно и по ниско образование. През 2015 година 52,22 % от регистрираните безработни попадат в тази група, през 2014 г. – 52,25 %.

Образование: Общият брой на училищата на територията на МИГ е 15, от които 7 основни училища, 6 СОУ и две професионални гимназии. Общият брой ученици на територията в училищата на МИГ Кирково – Златоград за учебната 2014/2015 г. е 2 623 или с 256 ученика по-малко отколкото през предходната учебна година (2013/2014 г.). Намалването на учениците с общо 8,9 % за двете общини е още един признак за влошаване на възрастовата структура на населението. Общият брой деца в деветнадесетте детски градини и 1 детска ясла на територията на МИГ Кирково – Златоград през учебната 2014/2015 г. е 914, от които 567 в детските градини в община Кирково и 347 в община Златоград. Подобряването на материалната база във всички училища и детски градини е задача, която винаги е актуална. Създаването на модерни условия за учене и работа е предпоставка младото поколение да е добре образовано, а това е инвестиция за цял живот.

Социална сфера: Системата от социални услуги е добре развита като видове социални услуги в общността и в домашна среда. На територията няма специализирани институции, които да подлежат на деинституционализация. В унисон с демографската характеристика, най-многобройна е социално рисковата група на пенсионерите – към 31.12.2014 г. общо 12 258 лица, следвана от групата на регистрираните безработни лица - 2852, съставена основно от лица без или с по-ниско от основно образование (1333 лица) и безработни над 55 годишна възраст – 1095 лица. На следващо място са лицата с физически увреждания – 1143 лица, следвани от групата на самотноживеещите стари хора, за които е налична информация само за община Кирково. Въпреки наличието на добре развита социална сфера, системата не обхваща необходимия брой нуждаещи се лица, налична е необходимост от разширяване капацитета на социалните услуги в домашна среда, в т.ч. интегрирани социални и здравни, вкл. мобилни услуги.

Икономика: Добре развитата и с диверсифицирана структура икономика на територията на община Златоград и изградена добра производствена база в община Кирково, представляват висок потенциал за устойчиво икономическо развитие. Икономиката на община Кирково е с изразен аграрен характер, със сравнително ниска конкурентоспособност. Тютюнопроизводството дава икономическия облик и характеристика на общината. В промишленият сектор най-силно са развити шивачеството и металообработването, но индустриалните предприятия нямат характер на структуроопределящи отрасли. Икономиката в община Златоград е добре развита, с основни отрасли: промишленост, търговия, туризъм, услуги, строителство, транспорт. В структурата на предприятията на територията на МИГ, основна част заемат микропредприятията – над 92 %. Броят на малките предприятия през 2014 г. е 51, с 3 повече от 2013 г. Средните и големи предприятия, които осигуряват заетост на най-голям брой лица нараства във всяка от изследваните години, от 11 през 2012 г. на 15 през 2014 г. По показателя брой заети лица, основно място заема сектор С Преработваща промишленост. През 2014 г. секторът осигурява заетост на 2 039 лица. В периода 2012 – 2014 г. нарастват инвестициите в ДМА за всяка от двете общини на територията на МИГ Кирково – Златоград.

Туризъм: Територията на МИГ Кирково – Златоград има значителен потенциал за развитие на туризъм, като в община Златоград през последните години този потенциал постепенно се усвоява и туризмът заема все по важно място в структурата на икономиката. Броят на реализираните нощувки нараства значително през 2015 г. в сравнение с 2013 г. – почти с 31

%, което е показател за високия потенциал за развитие на туризма в региона. Заедно с нарастването на реализираните нощувки, съществено нарастват и приходите от тях – с 28,9 %, като тяхната стойност през 2015 е 698 214 лв., а през 2013 г. тяхната стойност е 541 572 лв. Добрите екологични характеристики на територията (въздух, почви, шум, ниско замърсяване), природните забележителности богато биологично разнообразие – редки и изчезващи видове и растения, високата наситеност със защитени територии и зони, могат да бъдат оползотворени за развитие на екологичен туризъм, орнитологичен и други форми на алтернативен туризъм.

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

– списък на общините, обхванати от МИГ;	Община Кирково и Община Златоград					
– списък на населените места, обхванати от МИГ;	Списък на населените места, обхванати от МИГ – Кирково - Златоград:					
	№	№ по ЕКАТТЕ	населено място	№	№ по ЕКАТТЕ	населено място
		0914	Кирково	43	49480	с.Мъглене
	1	00120	с.Върбен	44	51086	с.Нане
	2	00905	с.Априлци	45	53878	с.Орлица
	3	03825	с.Бенковски	46	54393	с.Островец
	4	07483	с.Бързея	47	56808	с.Пловка
	5	07942	с.Брегово	48	57039	с.Подкова
	6	12886	с.Върли дол	49	58178	с.Пресека
	7	13055	с.Вълчанка	50	59054	с.Първенци
	8	16821	с.Горно Къпиново	51	59063	с.Първица
	9	17138	с.Горски извор	52	62236	с.Растник
	10	17871	с.Гривяк	53	65214	с.Самодива
	11	18558	с.Горно Кирково	54	65228	с.Самокичка
	12	20496	с.Дедец	55	66024	с.Секирка
	13	20554	с.Делвино	56	68577	с.Средско
	14	20777	с.Джерово	57	68895	с.Старейшино
	15	21631	с.Добромирци	58	68953	с.Старово
	16	22678	с.Долно Къпиново	59	69482	с.Стоманци
	17	22928	с.Домише	60	69866	с.Стрижба
	18	23577	с.Дрангово	61	72463	с.Тихомир
	19	23803	с.Дружинци	62	76159	с.Фотиново
	20	23892	с.Дрянова глава	63	77092	с.Хаджийско
	21	24743	с.Дюлища	64	78183	с.Царино
	22	27591	с.Еровете	65	80065	с.Чавка
	23	30106	с.Завоя	66	80090	с.Чакаларово
	24	30140	с.Загорски	67	81493	с.Чичево
	25	30675	с.Здравец	68	81565	с.Чорбаджийско
	26	35016	с.Светлен	69	83226	с.Шипок
	27	36748	с.Каялоба	70	83449	с.Шопци
	28	36926	с.Кирково	71	83538	с.Шумнатица
	29	37071	с.Китна	72	87309	с.Яковица
	30	37767	с.Козлево	73	87415	с.Янино
	31	39013	с.Костурино		2111	Златоград
	32	39445	с.Кран	74	00196	с.Аламовци

	33	39877	с.Крилатица	75	21871	с.Долен
	34	40511	с.Кукуряк	76	27588	с.Ерма река
	35	40988	с.Кърчовско	77	31111	гр.Златоград
	36	41174	с.Кремен	78	40806	с.Кушла
	37	44080	с.Лозенградци	79	49575	с.Мързян
	38	46680	с.Малкоч	80	59344	с.Пресока
	39	47531	с.Медевци	81	69105	с.Старцево
	40	47888	с.Метличина	82	69759	с.Страшимир
	41	47891	с.Метличка	83	76011	с.Фабрика
	42	48845	с.Могиляне	84	78241	с.Цацаровци
– брой жители на териториите, обхванати от МИГ.	№	брой жители	населено място	№	брой жители	населено място
		21535	Кирково	43	60	с.Мъглене
	1	533	с.Върбен	44	0	с.Нане
	2	108	с.Априлци	45	182	с.Орлица
	3	2180	с.Бенковски	46	338	с.Островец
	4	0	с.Бързея	47	84	с.Пловка
	5	82	с.Брегово	48	374	с.Подкова
	6	3	с.Върли дол	49	325	с.Пресека
	7	153	с.Вълчанка	50	25	с.Първенци
	8	268	с.Горно Къпиново	51	340	с.Първица
	9	693	с.Горски извор	52	139	с.Растник
	10	122	с.Гривяк	53	278	с.Самодива
	11	507	с.Горно Кирково	54	79	с.Самокитка
	12	58	с.Дедец	55	32	с.Секирка
	13	188	с.Делвино	56	119	с.Средско
	14	311	с.Джерово	57	89	с.Старейшино
	15	366	с.Добромирци	58	333	с.Старово
	16	302	с.Долно Къпиново	59	248	с.Стоманци
	17	348	с.Домище	60	129	с.Стрижба
	18	1001	с.Дрангово	61	1172	с.Тихомир
	19	304	с.Дружинци	62	847	с.Фотиново
	20	68	с.Дрянова глава	63	305	с.Хаджийско
	21	307	с.Дюлица	64	1	с.Царино
	22	100	с.Еровете	65	18	с.Чавка
	23	325	с.Завоя	66	1267	с.Чакаларово
	24	65	с.Загорски	67	51	с.Чичево
	25	165	с.Здравец	68	1892	с.Чорбаджийско
	26	24	с.Светлен	69	9	с.Шипок
	27	214	с.Каялоба	70	375	с.Шопци
	28	704	с.Кирково	71	427	с.Шумнатица
	29	296	с.Китна	72	60	с.Яковица
	30	37	с.Козлево	73	54	с.Янино
	31	15	с.Костурино		11471	Златоград
	32	245	с.Кран	74	252	с.Аламовци
	33	174	с.Крилатица	75	1233	с.Долен
	34	203	с.Кукуряк	76	826	с.Ерма река
	35	211	с.Кърчовско	77	6715	гр.Златоград
36	90	с.Кремен	78	62	с.Кушла	

37	199	с.Лозенградци	79	0	с.Мързян
38	292	с.Малкоч	80	47	с.Пресока
39	56	с.Медевци	81	2165	с.Старцево
40	165	с.Метличина	82	96	с.Страшимир
41	31	с.Метличка	83	14	с.Фабрика
42	370	с.Могиляне	84	61	с.Цацаровци
Общ брой жители:				33 006	

Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

В периода на подготовка на Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград за периода 2016 – 2020 г. е извършено Проучване на заинтересованите страни за участие при създаването и реализацията на Стратегията за ВОМР на МИГ, приложено към настоящата стратегия. Специфичните цели на анализа са идентифициране на заинтересованите страни, описание и анализ на техния опит, очаквания и потребности, интерес и готовност за участие в разработването и прилагането на стратегията; определяне на основните заинтересовани страни за включване в партньорството и включване като бенефициенти по мерките, формулиране на препоръки.

Заинтересованите страни в процеса на подготовката и прилагането на Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково – Златоград следва да са:

със съвпадащи интерес и възможности,

- 1) свързани с реализиране на стратегия за ВОМР,**
- 2) включително като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.**

Съгласно горното, за идентифициране на групите заинтересовани страни са формулирани следните **критерии**:

1. Да са местни за територията на МИГ Кирково – Златоград – имат седалище в територията и обхватът на дейността им е територията на община Кирково или община Златоград, и
2. Да имат общ/съвпадащ косвен или пряк интерес от прилагането на Стратегията за ВОМР, като:
 - а) свързани са с реализирането на целите на Стратегията за ВОМР, като се ползват косвено от прилагането на проектите (чрез подобрената среда, по-качествени услуги, работни места и т.н.). или
 - б) са потенциални преки бенефициенти по Стратегията за ВОМР.

Въз основа на проведените проучвания са идентифицирани 9 заинтересовани страни, групирани както следва:

Група 1: Бизнес;

Група 2: Публичен сектор;

Група 3: Обществени услуги и неправителствен сектор

Група	
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР	
1. Общини, кметства и други публични органи	Група 2: Публични институции
2. Образователни и обучителни организации (училища, детски градини); ЦПО и др. обучителни организации попадат в нестопански сектор	Група 3: Обществени услуги и неправителствен сектор

СТОПАНСКИ СЕКТОР

3. <i>Микропредприятия извън сектора на земеделието</i>	Група 1: Бизнес
4. <i>Малки и средни предприятия извън сектора на земеделието</i>	Група 1: Бизнес
5. <i>Земеделски производители и преработватели</i>	Група 1: Бизнес
6. <i>Земеделски производители и преработватели – малки земеделски стопанства</i>	Група 1: Бизнес

НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР

7. <i>Културни организации (вкл. читалища)</i>	Група 3: Обществени услуги и неправителствен сектор
8. <i>Местни подразделения на вероизповеданията</i>	Група 3: Обществени услуги и неправителствен сектор
9. <i>НПО от всички сектори</i>	Група 3: Обществени услуги и неправителствен сектор

Цели на стратегията:

Прилагането на подхода ВОМР се извършва чрез интегрирани и многосекторни стратегии за ВОМР, основани на характеристиките на конкретната територия и разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с *политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация.*

В тази връзка, настоящата стратегия за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград е разработена изцяло въз основа на местните потребности и потенциал, изведени в следствие на проведените проучвания (социално-икономическо проучване и анализ на заинтересованите страни) и в съответствие с:

Следните цели на подхода ВОМР:

- насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността;
- интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;
- фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
- насърчаване на устойчивата и качествената заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
- повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация;
- подобряване на качеството на образованието и повишаване квалификацията на населението.

Специфичните цели на ЕЗФРСР:

- развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- развитие на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес;
- развитие на практики и модели за добро управление и участие на

заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;

- развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

Тематичната цел на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 г.:

- Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, вкл. чрез диверсификация и алтернативни дейности.

Тематичните цели на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.:

- Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
- Насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността;
- Подобряване на качеството на образование и повишаване квалификацията на населението.

Изхождайки от целите на подхода ВОМР, целите на програмите, включени в стратегията и въз основа на характеристиката на територията, местните потребности, интерес и очаквания, Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Кирково - Златоград за периода 2016 – 2020 г. е насочена към изпълнението две стратегически цели, за постигането на които са разработени конкретни приоритети за развитие:

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:

„Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост“

Първата стратегическа цел (СЦ) е насочена към развитие на местната икономика. На територията на двете общини е идентифициран потенциал и интерес както в областта селското стопанство и преработването на селскостопанска продукция, така и за повишаване капацитета на малките и средни предприятия, които осигуряват по-висока и с несезонен характер заетост. В тази връзка, първият приоритет за развитие на територията на МИГ Кирково - Златоград е насочен именно към:

Стратегическа цел 1 обхваща два приоритета:

- ✓ ***Приоритет 1: Повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор и добавяне на стойност към земеделските продукти.***
- ✓ ***Приоритет 2: Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите.***

По първия приоритет е планирана подкрепа за подобряване конкурентоспособността на земеделските стопанства, в т.ч. малките земеделски стопанства (съгласно определението на ПРСР 2014 – 2020 г.). Добавянето на стойност към земеделските продукти чрез създаване на преработвателни предприятия от сектор земеделие е от съществено значение за цялостното повишаване на конкурентоспособността и ефективността на селското стопанство на територията на МИГ Кирково - Златоград.

Вторият приоритет има потенциал да окаже най-значително влияние за устойчивото и балансирано икономическо развитие. Целите в него включват както подобряване капацитета

на съществуващите МСП, така и насърчаване на инвестиционни дейности за развитие на разнообразни неземеделски икономически дейности от микропредприятия. Този приоритет е от особена важност за създаването на работни места и повишаването качеството на живот на населението. Модернизирането и механизмирането на дейностите в селското стопанство предопределя все по-ниска заетост в този сектор, която има сезонен характер. От друга страна, малките и средни предприятия на територията на община Кирково и община Златоград, развиващи дейност в допустимите по ОПИК сектори имат значителен потенциал за повишаване производителността и експортния си потенциал, което е ще създаде по-устойчива икономика. Развитието на неземеделски микропредприятия ще доведе до разширяване възможностите за заетост за населението и ще допринесе за повишаването качеството на живот на местната общност. Този приоритет включва също подкрепа, насочена към създаване на достъп до заетост на икономически неактивни и безработни лица, и насърчаване и подпомагане на младежката заетост, както и повишаване квалификацията на заетите лица, допустими за подпомагане по ОПРЧР 2014 -2020 г., както и повишаване на квалификацията на заетите лица, което ще допринесе за повишаване производителността на бизнеса.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:

„Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа до социални услуги , развитие на туризма и съхраняване на културното наследство“

Втората стратегическа цел е насочена към подобряването на малка по мащаби инфраструктура в населените места, включително публична инфраструктура за отдых и туристическа информация и подобряването и съхраняване на местната идентичност – местното нематериално културно, природно наследство и традиции. Стратегическата цел включва още създаване на условия за социална интеграция и борба с бедността, което е идентифицирано като важен приоритет и за двете общини.

✓ ***Приоритет 1: Подобряване на средата и качеството на живот на населението.***

Подобряването на техническа инфраструктура е в основата на създаването на оптимална жизнена среда и повишаване на привлекателността за бизнес и инвестиции. Инвестициите в публичната инфраструктура са от особена важност за съживяването на населените места, най-вече извън общинските центрове, което ще даде възможност за тяхното съживяване. За подобряването на качеството на живот на населението е отчетена необходимостта от развитието на устойчиви социални и здравни услуги за хората в рисков социално положение (самотноживеещи, лица с увреждания и др.). В тази връзка приоритетът е насочен и към създаване на условия за социална интеграция и борба с бедността.

✓ ***Приоритет 2: Насърчаване на туристическите и културни дейности.***

Територията все още има неоползотворен потенциал за по-устойчиво развитие на туристическия сектор и инвестициите в това направление допълнително ще допринесат за съживяване на региона. Местната идентичност, традициите, културата и природното наследство могат да бъдат определени като силни предимства на територията. Инвестициите в културното и природно наследство ще допълнят резултатите от дейностите за подобряване качеството на живот на населението, както и за развитие на туризма и ще допринесат за сплотяване на местната общност и съхраняване на нейната идентичност. От особена важност за този приоритет е опазване на материалното и нематериално културно наследство, както и насърчаване опазването на природното наследство.

Хоризонтална цел към Стратегията за ВОМР:

„Ефективното изпълнение на стратегията за ВОМР и дейности за популяризирането и“
Целта е насочена към изграждане капацитет за успешно изпълнение на стратегията за водено от общностите местно развитие. В рамките на тази цел ще се повиши информираността за подхода сред местната общност, ще се създадат умения на местни лидери за изпълнение на проекти. По-активното участие в процеса на прилагане на стратегията на различни заинтересовани страни от местната общност ще допринесе ефективното изпълнение на цялостната стратегия на МИГ Кирково - Златоград и за постигане на положителни промени на територията на местната инициативна група – община Кирково и община Златоград.

4.2. Специфични цели:

За реализирането на приоритетите за развитие, в стратегическата рамка на Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград са дефинирани седем специфични цели, пряко насочени към реализирането на двете стратегически цели на стратегията, както следва:

За постигане на *Стратегическа Цел 1 „Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост“*:

- *Подобряване на конкурентоспособността и ефективността на земеделските стопанства, в т.ч. малките земеделски стопанства;*
- *Повишаване на инвестициите за добавяне на стойност към земеделските продукти;*
- *Насърчаване на инвестициите за създаване на микропредприятия извън сектор земеделие, диверсификация на местната икономика и създаване на заетост;*
- *Повишаване на производителността и експортния потенциал на съществуващите МСП;*
- *Насърчаване на заетостта, в т.ч. младежката заетост.*

За постигане на *Стратегическа Цел 2 „Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа до социални услуги, развитие на туризма и съхраняване на културното наследство“*:

- *Подобряване на публичната инфраструктура в населените места;*
- *Създаване на условия за социална интеграция и борба с бедността;*
- *Създаване на условия за развитие на туризма и съхраняване на местното нематериално културно и природно наследство;*

За постигане на хоризонталната цел към *Стратегията за ВОМР „Ефективното изпълнение на стратегията за ВОМР и дейности за популяризирането и“*:

- *Изграждане на капацитет за успешно изпълнение на стратегията за водено от общностите местно развитие.*

Всяка специфична цел е обвързана с приоритетите за развитие на територията и се основава на местните потребности и потенциал.

ЦЯЛОСТНА СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА:

Стратегическа цел:	Стратегическа Цел 1 Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост				
Приоритет и	Приоритет 1 Повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор и добавяне на стойност към земеделските продукти		Приоритет 2 Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите		
Специфични и цели	Специфична цел 1 Подобряване на конкурентоспособността и ефективността на земеделските стопанства, в т.ч. малките земеделски стопанства	Специфична цел 2 Повишаване на инвестициите за добавяне на стойност към земеделските продукти	Специфична цел 1 Насърчаване на инвестициите за създаване на микропредприятия извън сектор земеделие, диверсификация на местната икономика и създаване на заетост	Специфична цел 2 Повишаване на производителността и експортния потенциал на съществуващите МСП	Специфична цел 3: Насърчаване на заетостта, в т.ч. младежката заетост
Програма и мярка	ПРСР: Мярка 4.1: „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства”	ПРСР: Мярка 4.2: „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти”	ПРСР: Мярка 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“	ОПИК: Приоритетна ос 2 "Предприемачество и капацитет за растеж на МСП, ИП «Капацитет за растеж на МСП, Мярка: Подобряване на производствения капацитет в МСП на територията на МИГ-Кирково-Златоград	ОПРЧР: Ос 1 Инвестиционен приоритет 1,3 и 6: Мярка „Достъп до заетост на икономически неактивни и безработни лица, в т.ч. насърчаване и подпомагане на младежката заетост и инвестиции в повишаване квалификацията на заетите лица на територията на МИГ Кирково – Златоград“
Стратегическа цел:	Стратегическа Цел 2 Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа до социални услуги, развитие на туризма и съхраняване на културното наследство				
Приоритет и	Приоритет 1 Подобряване на средата и качеството на живот на населението			Приоритет 2 Насърчаване на туристическите и културни дейности	
Специфични и цели	Специфична цел 1 Подобряване на публичната инфраструктура в населените места		Специфична цел 2 Създаване на условия за социална интеграция и борба с бедността		Специфична цел 1 Създаване на условия за развитие на туризма и съхраняване на местното нематериално културно и природно наследство
Мярка (Програма)	ПРСР: Мярка 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура		ОПРЧР: Ос 2, ИП 3 „По-добър достъп до устойчиви услуги, вкл. здравни и социални услуги чрез интегриран подход на територията на МИГ Кирково - Златоград”		Мярка извън ПРСР „Инвестиции за отдых и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство на територията на МИГ Кирково - Златоград”
	Хоризонтална цел към Стратегията за ВОМР: Ефективното изпълнение на стратегията за ВОМР и дейности за популяризирането и: Под-мярка 19.4 Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие				

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

ПРСР (ЕЗФРСР)

За всяка мярка в стратегия за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград са представени: описание на целите и обхвата на мярката, допустимите получатели, допустимите дейности и разходи, определените финансови параметри за проектите, интензитет на финансовата помощ, размер на финансовата помощ, обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест.

В рамките на Стратегическа Цел 1 „Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост“, са включени 3 мерки, попадащи в обхвата на ПРСР 2014 – 2020 г., 1 мярка от ОПИК 2014 – 2020 г. и 1 мярка от ОПРЧР 2014 – 2020 г.

Приоритет 1 „Повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор и добавяне на стойност към земеделските продукти“

**Мярка 4.1
(ПРСР)**

Мярка 4.1 „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“

**Под-мярка
4.2 (ПРСР)**

Мярка 4.2 „Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти“

Приоритет 2 „Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите“

Приоритетът предвижда една мярка, попадаща в обхвата на ПРСР:

**Мярка 6.4
Под-мярка
6.4.1 (ПРСР)**

*Мярка 6.4
„Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“*

В рамките на *Стратегическа Цел 2 „Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа до социални услуги, развитие на туризма и съхраняване на културното наследство“*, е включена една мярка, попадаща в обхвата на ПРСР 2014 – 2020 г.

Приоритет 1 „Подобряване на средата и качеството на живот на населението“

**Под-мярка
7.2 (ПРСР)**

Мярка „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“

Мярка, извън ПРСР, която ще се финансира от ЕЗФРСР

Приоритет 2 „Насърчаване на туристическите и културни дейности“

Специфична цел 1: Създаване на условия за развитие на туризма и съхраняване на местното нематериално културно и природно наследство

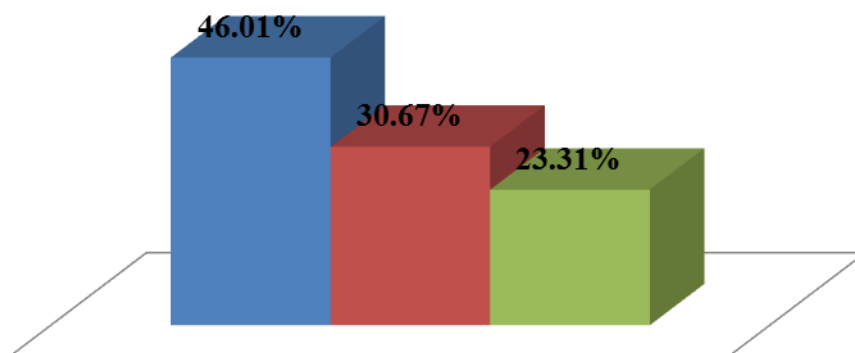
Мярка извън ПРСР (ЕЗФРСР)	Мярка 7.5.1 „Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство на територията на МИГ Кирково - Златоград”
ОПРЧР (ЕСФ)	
<p style="text-align: center;">Стратегическа Цел 1 Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост</p> <p>Приоритет 2: Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите</p> <p style="text-align: center;"><i>Специфична цел 3: Насърчаване на заетостта, в т.ч. младежката заетост</i></p>	
ОПРЧР Ос 1, ИП 1, 3 и 6	Мярка „Достъп до заетост на икономически неактивни и безработни лица, в т.ч. насърчаване и подпомагане на младежката заетост и инвестиции в повишаване квалификацията на заетите лица на територията на МИГ Кирково – Златоград“
<p>Стратегическа Цел 2 Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа до социални услуги , развитие на туризма и съхраняване на културното наследство</p> <p style="text-align: center;">Приоритет 1 Подобряване на средата и качеството на живот на населението</p> <p style="text-align: center;"><i>Специфична цел 2 Създаване на условия за социална интеграция и борба с бедността</i></p>	
ОПРЧР Ос 2, ИП 3	Мярка „По-добър достъп до устойчиви услуги, вкл. здравни и социални услуги чрез интегриран подход на територията на МИГ Кирково - Златоград”
ОПИК (ЕФРР)	
<p style="text-align: center;">Стратегическа Цел 1 Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост</p> <p>Приоритет 2 Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите</p> <p style="text-align: center;"><i>Специфична цел 2 Повишаване на производителността и експортния потенциал на съществуващите МСП</i></p>	
опик, по 2, ип 2	Мярка „Подобряване на производствения капацитет в МСП на територията на МИГ-Кирково-Златоград“
Финансов план:	
Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки:	

Индикативната финансова таблица обобщава необходимите ресурси за реализацията на Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Кирково - Златоград през периода 2016-2020 г. и представлява основна финансовата рамка за изпълнение на стратегията. Стратегията на МИГ Кирково - Златоград предвижда многофондово финансиране от следните фондове: ЕЗФРСР (чрез 4 мерки от ПРСР 2014 – 2020 г. и една мярка, съответстваща на селите на Регламент 1305/2013), ЕФРР (чрез 1 мярка от ОПИК 2014 – 2020 г.) и ЕСФ (чрез 2 мерки от ОПРЧР 2014 – 2020 г.).

За мерките от ПРСР 2014 – 2020 г. (ЕЗФРСР) са предвидени **93,33 %** от общия предвиден публичен принос от ЕЗФРСР, а за мярката, извън обхвата на ПРСР 2014 – 2020, но в съответствие с Регламент (ЕС) № 1305/2013 (предвидена за финансиране от ЕЗФРСР) - **6,67 %** от общия предвиден публичен принос от ЕЗФРСР.

Разпределението по програми и по фондове е представено на следващата графика:

■ ПРСР 2014-2020 и мярка, предвидена за финансиране от ЕЗФРСР
■ ОПИК 2014 - 2020 (ЕФРР)
■ ОПРЧР 2014 - 2020 (ЕСФ)

Общият бюджет (публичен принос) на стратегията за ВОМР на МИГ Кирково – Златоград за периода 2014 – 2020 г. е **6 375 908** лева или левовата равностойност на **3 260 000** евро, от които:

- **ЕЗФРСР – 2 933 700 лева, от които:**
 - ПРСР 2014-2020 (ЕЗФРСР) – 2 738 120 лева
 - Мярка, извън ПРСР (ЕЗФРСР) – 195 580 лева
- **ОПИК 2014 - 2020 (ЕФРР) – 1 955 800 лева**
- **ОПРЧР 2014 - 2020 (ЕСФ) – 1 486 408 лева**

46,01 % от общата стойност на стратегията е предвиденият публичен принос на ЕЗФРСР (чрез 4 мерки от ПРСР 2014 – 2020 г. и една мярка, съответстваща на селите на Регламент 1305/2013), публичният принос от ЕФРР (чрез мярка от ОПИК 2014 – 2020 г.) е **30,67 %** и **23,31 %** е предвиденият публичен принос от ЕСФ (чрез ОПРЧР 2014 – 2020 г.).

Относителния дял от общото публично финансиране от всички фондове, предвидени в стратегията за ВОМР на МИГ Кирково – Златоград по **основните цели на стратегията** е както следва:

Цел 1 „Устойчиво и балансирано икономическо развитие чрез повишаване конкурентоспособността на местната икономика, инвестиции в селското стопанство, създаване и развитие на микропредприятия в неземеделски сектори, създаване на достъп до заетост“ – **77 %**.

Цел 2 „Създаване на качествена жизнена среда и повишаване на качеството на живот на местната общност чрез инвестиции в публична инфраструктура, подобряване на достъпа

до социални услуги , развитие на туризма и съхраняване на културното наследство“ – 23 %.

Относителният дял от общото публично финансиране от всички фондове, предвидени в стратегията за ВОМР на МИГ Кирково – Златоград по **приоритети** на стратегията е както следва:

- ❖ **Цел 1/ Приоритет 1** „Повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор и добавяне на стойност към земеделските продукти“ – 15,3 %;
- ❖ **Цел 1/ Приоритет 2** „Повишаване конкурентоспособността на местната икономика и създаване на възможности за микропредприятия извън сектор земеделие, насърчаване на устойчива заетост и професионална квалификация на заетите“ – 62,0 %;
- ❖ **Цел 2/ Приоритет 1** „Подобряване на средата и качеството на живот на населението“ – 19,6 %;
- ❖ **Цел 2/ Приоритет 2** „Насърчаване на туристическите и културни дейности“ – 3,1 %;

Индикативната финансова таблица е разгърната в конкретни мерки за реализация на специфичните цели към всеки от приоритетите на стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград с конкретни индикативни стойности.

Времево разпределение на договориране на публичната финансова помощ

Срокът за сключване на договори за предоставяне на финансова помощ за проекти по мерките, включени в СВОМР е 31 декември 2020 г. В тази връзка времето разпределение на общия финансов ресурс за реализация на стратегията е представено за периода 2016 – 2020 г. - периодът на договориране на одобрените за финансиране по стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград проекти. След приключване на срокът за договориране на проекти, бенефициентите могат да изпълняват дейностите по проектите към стратегия за ВОМР в срок до 30 юни 2023 г., от което следва, че реалното финансово приключване на стратегията ще продължи до 30 юни 2023 г.

В следващата таблица е представен бюджетът на Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково – Златоград. Стойностите на мерките включват публичния принос от включените програми/ фондове в стратегията.

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията ¹	
		лева	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 г. (ЕЗФРСР)	2 738 120,00	42,94 %
4.1.	Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства	648 530,00	10,74%
4.2.	Подкрепа за инвестиции в преработката, предлагането на пазара и/или развитието на селскостопански продукти	293 370,00	4,60%
6.4.	Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности	977 900,00	15,34%
7.2.	Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по	782 320,00	12,27%

¹ Публичен принос от включените програми/ фондове в СВОМР

	мащаби инфраструктура		
	Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)	195 580,00	3,07 %
7.5.1	Инвестиции за отдих и туристическа инфраструктура и съхраняване на нематериалното културно и природно наследство на територията на МИГ Кирково - Златоград	195 580,00	3,07 %
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)	1 486 408,00	23,31%
ОПРЧР Ос 1 ИП 1,3 и 6	Мярка „Достъп до заетост на икономически неактивни и безработни лица, в т.ч. насърчаване и подпомагане на младежката заетост и инвестиции в повишаване квалификацията на заетите лица на територията на МИГ Кирково – Златоград“	1 018 189,48	15,97%
ОПРЧР Ос 2, ИП 3	Мярка „По-добър достъп до устойчиви услуги, вкл. здравни и социални услуги чрез интегриран подход на територията на МИГ Кирково - Златоград”	468 218,52	7,34%
	Мерки, финансирани от ОПИК (ЕФРР)	1 955 800,00	30,67%
ОПИК: Приоритетна ос 2, ИП2	Мярка: Подобряване на производствения капацитет в МСП на територията на МИГ-Кирково-Златоград	1 955 800,00	30,67%
	ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:	6 375 908,00	100 %

План за действие, показващ как целите са превърнати в действия:

Мерките в стратегията са конкретно обвързани с постигането на всяка от специфичните цели, дефинирани в стратегическата рамка за изпълнение на Стратегията за ВОМР на МИГ Кирково - Златоград, които от своя страна са насочени към приоритетите на двете цели на стратегията. В тази връзка, на следващата графика е представена в процентното съотношение обвързаността на мерките с приоритетите на стратегията.

Относителен дял на групите мерки по приоритетите на стратегията

